Metsien uudet tuotteet – uusia ratkaisuja tulonlähteisiin

Ilmastoviisaita ratkaisuja resurssitehokkuudesta

Henri Vanhanen, Jukka Tikkanen, Matti Vaara, Jari Miina, Veera Tahvanainen, Susanne Heiska & Mikko Kurttila

30.11.2016 Ilmastoviisaita ratkaisuja maatalouteen – työpaja, Suhmura

© Luonnonvarakeskus

Luonnontuotealan kehitys tilastoissa

Kuva 1: Liikevaihdon kehitys ja lähiajan ennuste luonnontuotealalla. (2010= 100)
Lähde: Toimiala Online / Tilastokeskus 2015.

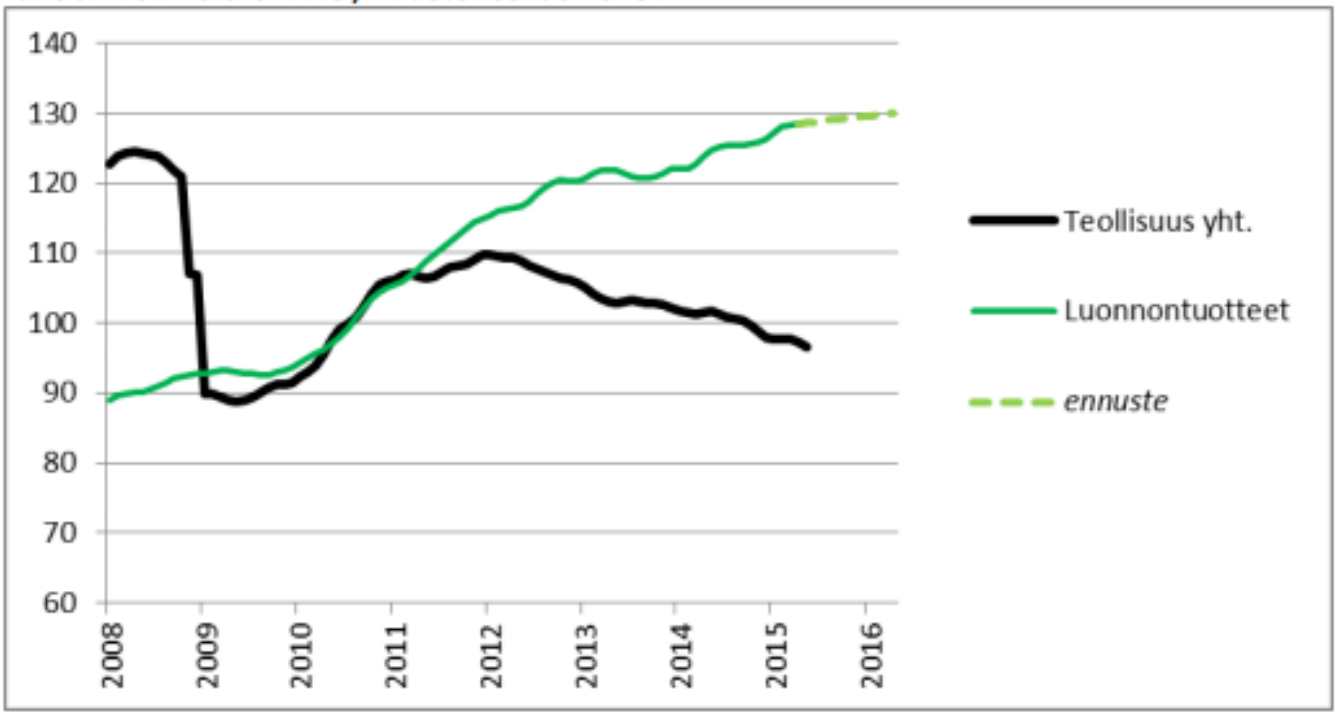

”Syksyn 2015 yritysbarometrin mukaan luonnontuotealan tulevaisuudennäkymät ovat varovaisen positiiviset. Uusia pienyrityksiä syntyy, ja jo toimivat yritykset hakevat aktiivisesti kasvua. Epävarma taloustilanne kuitenkin jarruttaa kehitystä: biotalouden mahdollisuuksiin uskotaan, mutta samalla kasvulle nähdään esteitä.”

Anne Ristioja & Esa Tikkanen, TEM 2016

© Luonnonvarakeskus

Luonnontuoteala

- Luonnontuotealalla tarkoitetaan luonnontuotteisiin liittyvää toimintaa kuten:
  - Talteenottoa tai viljelyä
  - Jalostustoimintaa
  - Yritystoimintaa
  - Neuvontaa ja koulutusta sekä tutkimusta
- Luonnontuotteella tarkoitetaan sellaisenaan tai esikäsiteltynä hyödynnettäväksi soveltuvaa luonnonvaraista ja puoliviljeltyä (joskus myös viljeltyä)
  - Kasvia ja kasvinosia
  - Sieniä
  - Puiden sivutuotteita
  - Maaperän aineksia.
- Yleisesti luonnontuotteet on jaettu ravintoon, lääkinnällisiin ja hoitaviin aineisiin, floristisiin materiaaleihin sekä käsityö- ja askartelumateriaaleihin.

© Luonnonvarakeskus

Luonnontuoteala eri toimialojen rajapinnoilla

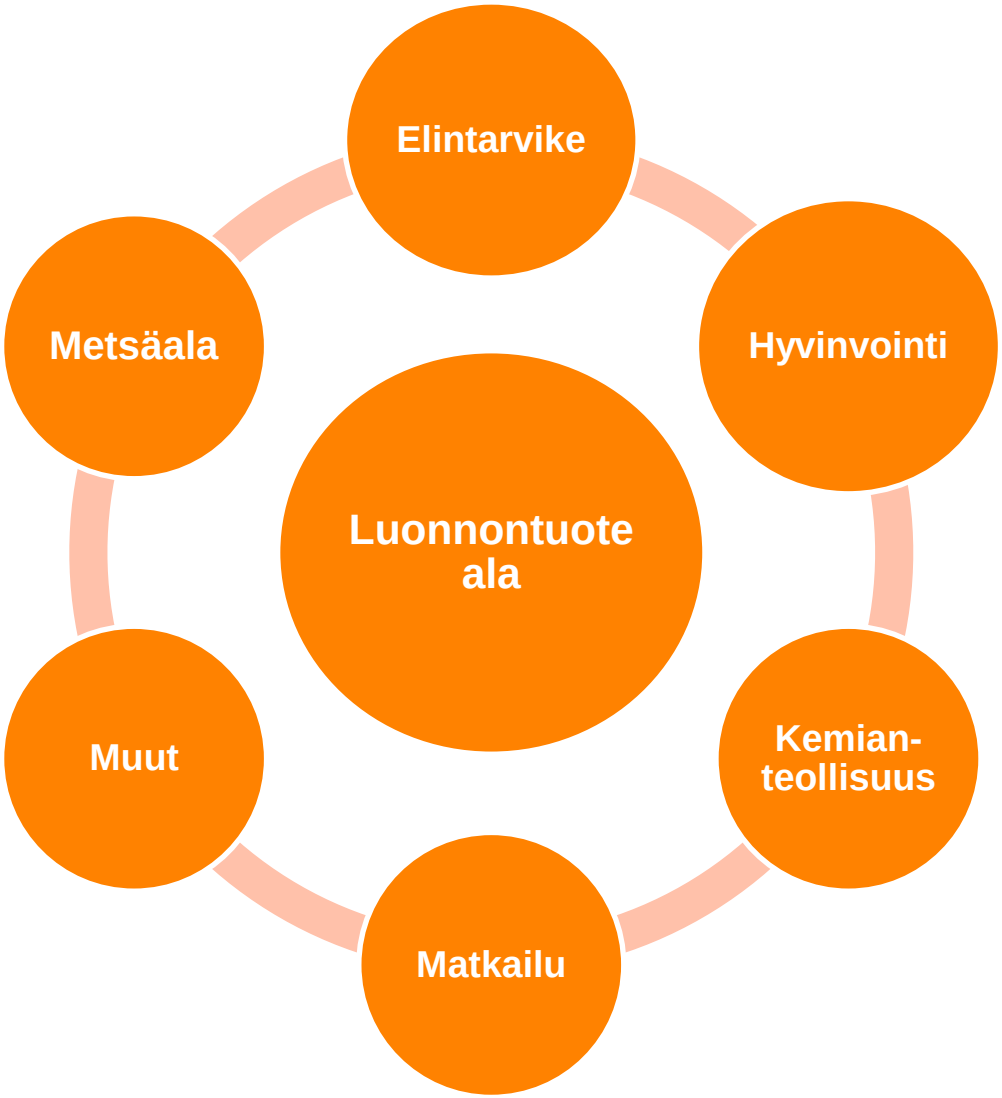

© Luonnonvarakeskus

Miksi luonnontuotteita Suomesta

Kuluttajan odotuksia:

Turvallinen

Luonnollinen

No preservatives

Villi

Reilu

Ei kemikaaleja

Terveellinen

LUOMU

Superfood

Ekologinen

© Luonnonvarakeskus

Pohjoinen puhdas luonto

Fig. 13. Annual means of PM_{10} in air in Europe in 2010. Source: Based on EEA, Air-base, 2012

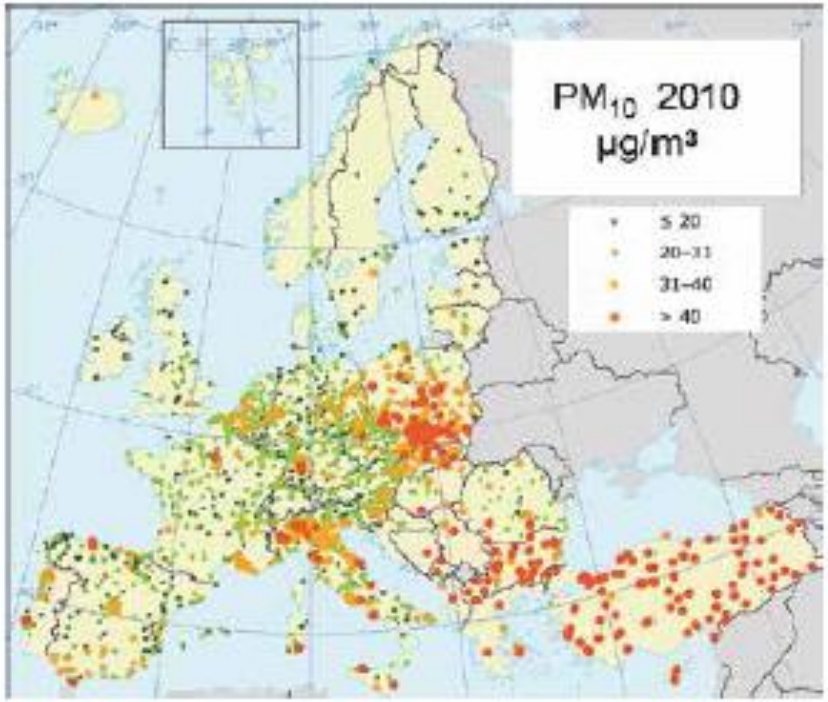

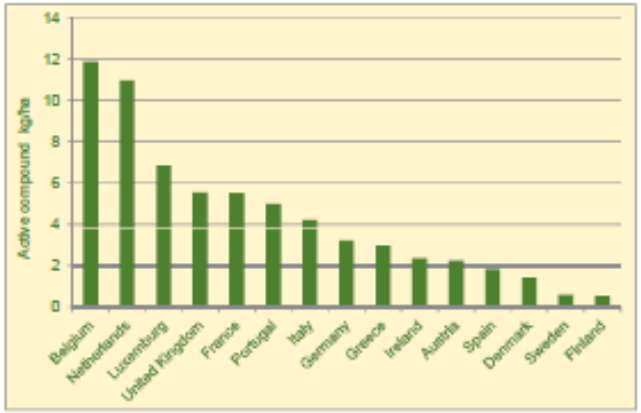

Fig. 7. Use of pesticides in some European countries at the end of the 1990's (Pesticide Action Network Germany, 2003).

[1.] Peltola, R. & Sarala, P. 2012. The clean nature of the north. Acta Lapponica Fenniae 24. The Research Society of Lapland. (http://lapintutkimusseura.fi/files/Acta_Lapponica_Fenniae_24_netti.pdf)

© Luonnonvarakeskus
Luke LUONNONVARAKESKUS

Suomi – Maailman suurin LUOMU-keruualue!!!

- 12,2 miljoonaa hehtaaria LUOMU-sertifioitua metsää vuoden 2015 lopulla
- Se käsittää 30% koko maailman LUOMU keruualasta (40,7 milj. ha)
- LUOMU metsät peittävät 40% Suomen maapinta-alasta
- 97-99% Suomen metsistä voitaisiin sertifioida LUOMUun
- Miksi? Emme käytä kasvinsuojelu- ja rikkaruohontorjunta-aineita metsän hoidossa

Birgitta Partanen - Luomumetsistä moneksi –hanke, Ruralia Instituutti, birgitta.partanen@helsinki.f

© Luonnonvarakeskus

”Heikkoja” signaaleja

Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala
25. tammikuuta ·

Mahlakoivikkoa haetaan!

Jos omistat koivumetsää, on ValkeaPuu kiinnostunut vuokraamaan metsääsi koivunmahlan keräämistä varten tulevana keväänä. Mahlan kerääminen ei vaurioita puita. Etsimme yhteensä 11.000 koivua eli n. 10 hehtaaria koivumetsää. Sinulla on ainutlaatuinen tilaisuus tehdä lisätienestiä metsästäsi. Voit laittaa sähköpostia tai ottaa yhteyttä puhelimitse, niin palaamme asiaan saman päivän aikana.

Ystävällisin terveisin… Näytä lisää

ValkeaPuu | Kotimainen koivunmahla

ValkeaPuu | Kotimainen koiv

Luonnontuotealan kompastuskivet

- Metsien ei-puuaineisiin tuotteisiin perustuvalla toiminnalla on pitkät perinteet, **MUTTA**

Yritystoiminta on pääosin pienimuotoista

Jalostusarvot jääneet alhaisiksi

- ❑ Vähäinen hyöty metsänomistajille
- ❑ Jalostavat yritykset eivät yleensä omista resurssia
- ❑ Alalta puuttuu selkeä arvoketjuajattelu ja yritysten työnjako
- ❑ Yhteistyö/alihankintaverkostojen puute
- ❑ Raaka-aineen saatavuusongelmat

© Luonnonvarakeskus

”Vahva” signaali

Puuvesien maailmanmarkkinoiden on arvioitu kaksinkertaistuvan vuoteen **2025** mennessä ja näin saavuttavan **2 miljardin USD** arvon[1]

1) Beveragedaily 2014

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

 © Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Kannattaako koivujen vuokraus mahlan valutukseen 10 vuodeksi?

”Vuokra 0,05 €/litra, takuuvuokra 50 litraa/puu/vuosi”

ValkeaPuu

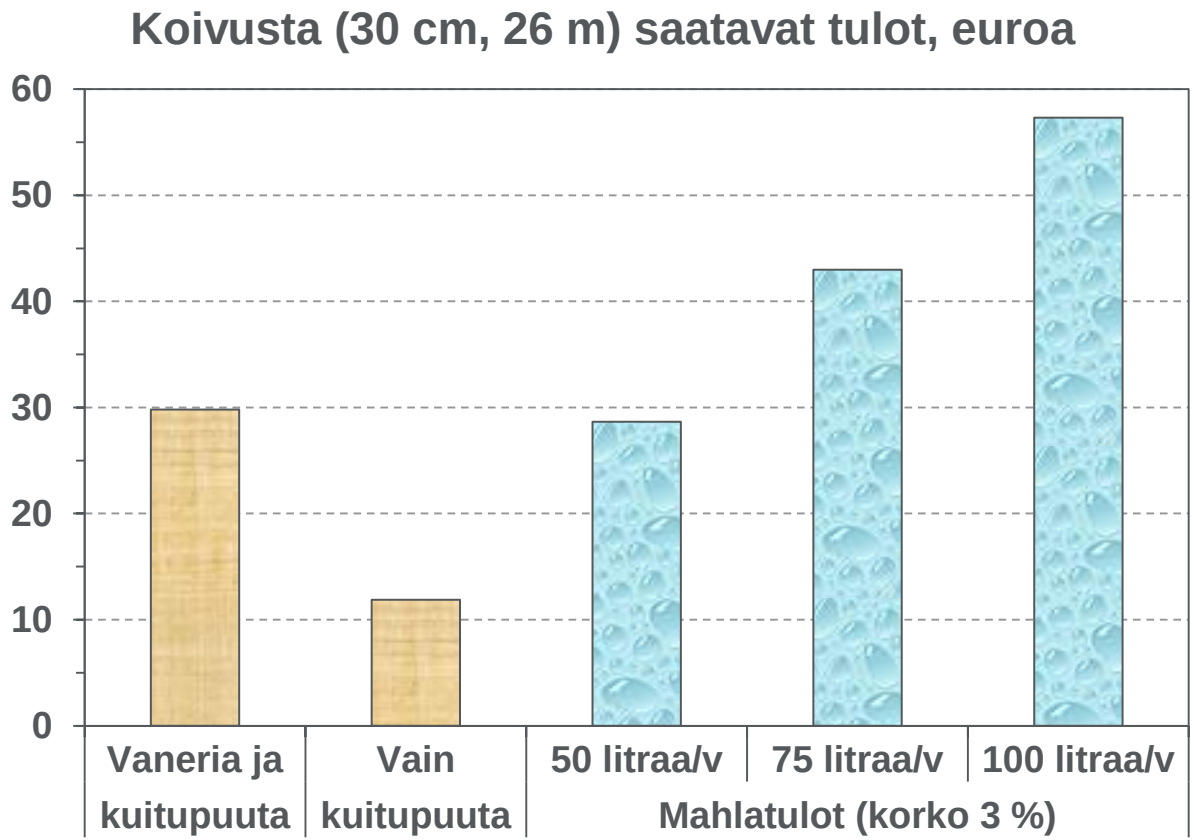

© Luonnonvarakeskus

Luke LUONNONVARAKESKUS

Vahvoja signaaleja

- Ruokasienten maailmanmarkkinoiden on arvioitu saavuttavan **45 miljardin €** rajapyykin 2021 mennessä

- Pelkästään nk. lääkinnällistensienten maailmanmarkkinakoon arvioksi on esitetty **18-24 miljardia $**[1]

- Aasian markkinat luovat potentiaalin johon suomalaiset metsänomistajat ja sienijalostajat ovat vasta heräämässä.

- Tällä hetkellä Kiina on suurin yksittäinen sienituotteiden kuluttaja (40% tuotannosta) ja myös tuottaja (50% tuotannosta)
- Euroopan markkinat ovat maailman toiseksi suurimmat kuten myös kulutus, molemmat ovat maailman tasolla 30% tuotannosta

© Luonnonvarakeskus
Luke LUONNONVARAKESKUS

1) Chang 2015

Vahvoja signaaleja

- Suomessa on jo useampi erikoissienijalosteita myyvä yritys joiden tavoitteena on saada päätulovirtansa muodostumaan viennistä.
- Yhden näistä, **Puhdistamo Real Foods Oy**:n jonka liikevaihdon kasvu on viime vuosina ollut jopa **80 %**, tavoitteena on saada suomalaiset sienijalosteet kansainvälisen myynnin kärkituotteiksi.
- Erikoissienituotteiden kysyntä heijastuu myös keruutuoteyrityksiin. Kainuulainen **Sienestä Oy** aloitti vuonna 2016 erikoissienten sopimusmyynnin Sveitsiläiselle luonnontuoteyritykselle **joka nostaa Sienestä Oy:n liikevaihtoa 40 %**

”Missiomme on brändätä Suomen luonto houkuttelevaksi kansainvälisille, maksukykyisille asiakkaille, etenkin Kaukoidässä.”
Joni Laiho
toimitusjohtaja, Puhdistamo
Kauppalehti 9.2.2016

© Luonnonvarakeskus

SieVi - Sientenviljely biotalouden toimenpiteenä 2016-18

Kuvissa lakkakäävän viljelyn menetelmän kehitystä

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

© Luonnonvarakeskus

Luke LUONNONVARAKESKUS

Kuvat: Pyry Veteli, Esa Laine, Henri Vanhanen, Saila Mahilainen

Seuraava KIKY loikka?

- Erikoissienten alkutuotannossa voidaan päästä innovaatioiden ja määrätietoisen kehitystyön avulla **viljelyn yhdistämiseen metsäkoneteknologiaan.**
- Alkutuottajien kilpailukyky voi parantua, entisestään jos kehitettävät menetelmät mahdollistavat myös **uuden tavan toteuttaa juurikäävän torjuntaa**
- Yhdistäminen toisi tuotantoon kustannustehokkuutta ja avaisi myös metsäkoneteknologialla kehittyä uusille markkinoille.

© Luonnonvarakeskus

Huomioiden VMI:n perusteella Pohjois-Karjalan metsänhoidolliset harvennusehdotukset kuuselle (pois lukien ensiharvennukset ja päätehakkuu) ja näistä syntyvät kannot joissa voidaan viljellä lakkakääpää jonka kilohinta on useita kymmeniä euroja, on pelkästään Pohjois-Karjalan alueelle laskennallisesti saatu alin tuotantopotentiaali (0,2kg sientä/kanto) noin 0,5 miljoonaa kiloa lakkakääpää vuosittain. **Näin ollen voi metsänomistajille suuntautuva uusi tulovirta olla jo useita kymmeniä miljoonia euroja viiden vuoden aikajänteellä.**

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Kohti päivitettyä metsäsuunnitelmaa

- ❑ **Metsäsuunnitelma v2.0**
- ❑ **Biotaloussuunnitelma**
- ❑ **Joku muu mikä?**

- ✓ Kokonaisvaltaisempi tarkastelu metsän eri tulolähteistä ja toimenpiteistä niiden saavuttamiseksi
- ✓ Ohjaa metsäresurssin tehokkaaseen hyödyntämiseen

© Luonnonvarakeskus

Kiantama Biokia – Puolukkajauhe oli yksi 30 tuotteesta joka arvioitiin kiinnostavimmaksi terveysruokabrändiksi maailmassa (Healthy Food Brands to Watch in 2016)

© Luonnonvarakeskus
Luke
LUONNONVARAKESKUS

LUONNONTUOTTEISTA UUTTA LIIKETOIMINTAA (LUMO-INKA)

- Tekesin INKA-ohjelmaan kuuluva projekti

- Haetaan uusia ideoita luonnontuotteisiin perustuviksi liiketoimintamahdollisuuksiksi
  - Yrityksillä ja yksityisillä metsänomistajilla enemmän kiinnostusta jokamiehenoikeuksien ULKOPUOLELLA olevia tuotteita ja niihin perustuvaa liiketoimintaa kohtaan

- Lisätietoja:

  Hankkeen vastuullinen johtaja Henri Vanhanen, Luke (henri.vanhanen@luke.fi)

  Projektipäällikkö Jukka Tikkanen, UEF (jukka.tikkanen@uef.fi)

© Luonnonvarakeskus

Kiitos mielenkiinnostanne

© Luonnonvarakeskus